

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

קו.

תורה אור

1. בחנני ה' ונסני צרפה כליותי ולבי: תהלים כו ב
2. יהי לעת הערב ויחמך דוד מעל משקבו ויתחמך על גג בית הפלך ויחא אשה רוחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאת: שמואל ב יא ב
3. וישלח דוד ויחדש לאשה ויאמר הלא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריח החתי: שמואל ב יא ג
4. בחנת לבי פקדתי לילה צרפתי כל המצא ומתי בל יעקר פי: תהלים יז ג
5. למנצח לדוד בן חסיתי איך תאמריו לפשי נודי הרבם צפור: תהלים יא א
6. לך לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי למען תצדק בדברך תזכה בשפטך: תהלים נא ו
7. פי אני לצלע בן ובקאובי נגדי המדי: תהלים לח ה
8. ובצלעי שמוחו ויאספו נאספו עלי נכים ולא ידעתי קרעו ולא דמה: תהלים לה טו
9. יגעתי באנתי אשקה בכל לילה משתי בדמגתי ערשי אקטה: תהלים לו ו
10. יהי דוד בא עד היראש אשר ישמחהו שם לאלהים והבא לקראתו חושי הארבי על קרוע כתנתו ויאמרה על ראשו: שמואל ב טו כ
11. הוא צלמא ראשה די דהב טב חזויה וירעוה די ספך מעוהי וירקבה די נחש: דניאל ב לב
12. פי יהיה לאיש בן סורר ומורה אינו שמע בקול אביו ובקול אמו ויחשו אהו ולא ישמע אליו: דברים כא ה
13. שגיאות מי יבין מנסתרות נקתי: תהלים יט ג
14. אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון יהושע: במדבר יג טו
15. היחקה איש אש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה: משלי כו
16. תחטאני באזוב ואטור תכבסני ומשלג אלבין: תהלים נט ט
17. השרבה לי ששון ישעך וריח נדיבה תסמכני: תהלים נט י
18. ישובו לי יראיך וידעי עדתי: תהלים קט עט
19. והקמים אשר מלך דוד על ישראל ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים ובירושלם מלך שלשים ושלש שנים: מלכים א יא ב

בשעת אנחתי אשחה בכל לילה: מטתי. תשמיש המטה ענין סמי ומאוס (איכה א) קרי ליה: **דמעתי ערשי אמסה**. שבשעת דמעתי אני ממאוס את מטתי בתשמיש: **יאמרו מלך שכמוסי**. חסיד שכמותי הרגו בנו ויהו מתרעמין על מדותי של הקצ"ה ונמלא סם שמים מתחלל צפרהסיא: **מוטב אעבוד ע"ז**. ואחלל את השם אני לצדי ולא יחללו [אותן] כל העם: **אמר ליה**. חושי הארכי לדוד הקצ"ה לא עבד דינא כלל דינא שמעמיד נך להרנך דאת מאי טעמא נסבת יפת תואר דלמנו של אשלוס מעכה בת תלמי מלך גשור (שמואל ב ג) ותפסה דוד במלחמה דאין לומר בעצירה צאה לו דהא כתיב (מלכים א טו) רק דדבר אוריה החמי: **סוחר כוסי**. דרכו לפנות את סחורו מעט מעט להעמידה על דמים מועטים: **שגיאות מי יבין**. מי יכול להשמר משגוגות: **אמר לו**. הקצ"ה: **שגיאת לך**. מחול לך: **נספרוס**. [מזיד] של נענה: **ודים**. מזיד של פרהסיא: **ה"ג אל ימשנו פי דלא ליסעו פי רבנן**. והיינו אל ימשלו לשון משל של ידרשו בטמאמי חכמי הדורות ולא איתם: **שלא יסב סוכני**. שמתחוק אותה פרשה מן המקרא וישתכח הדבר לעולמים: **כל הפרשה**. שכמוצה כבר שעשית אותו חטא: **על אחס כמה וכמה**. שלא תעקור: **סחטאני באזוב**. מכלל שיהי לריך טהרת אוזב כמלורע: **בחברון**

אוכל לחמי. לומר תורתי: **שפך משכנו של לילה לשל יוס**. שהיה משמש מנתו ציוס כדי שיהא שבע מתשמיש ולא יהרהר אחר אשה כל היום: **ונשעלמה ממנו [הלכה]**. שהמשביע אכרו בתשמיש רעב ומרבה תאוה: **ה"ג** (ה) **מסהלך על גג המלך ולא גרסינן והיינו: חלסא**. כוורת: **פסיק צניה גירא**. ככוורת כלומר שהכה ושצרה. ל"ה פתחה שצרה ונפתחה: **מתקדשה מטומאה**. אותה שעה פסק טומאה ולא צא עליה כשהיא נדה: **פקדה לילה**. על מעשה לילה פקדתי אס אוכל לעמוד בנסיון של דבר עצירה: **לרפטי כל סמלא**. חשבת לרפטי ולא מנחמתי נקי: (ומוסי כל יעצר פי) **איכו וממא נפל**. מי ותן והיה צפי רסן (י) ואפשר לעכז את דצרי שלא אומר דבר זה [של] צחנני: **הר שזכס**. מלך שלכס: **לפור נדרסו**. דעל ידי לפור נטרד כדלמר אלמי ליה כלפור: **למריה**. העדד נלחו לאלויו בתוכמתו: **כי אני ללע נכון**. אותו ללע היה נכון לי: **שאלה פנה**. שקפך את העשה לזקק ע"י עצירה: **נחספו עלי נכים**. בעלי מומין כמו פרעה נכה (מלכים ב גג) והיו מלעניגים עלי ואני כלל יודע. ל"ה ולא ידעתי לא הייתי יודע כשמלעניגים כלומר פתאום צא עלי אותו עון שלא ידעתי (עד) שניתן פתחון פה לציטני: **הכי גרסינן בשעה שפוסקן נמיסוס ציוס דין אומרים הנה על אשם איש מיסוס וכו': י"ח עונות**. ל"ח נשיו שלא לעגן: **באנחתי אשחה**. אפילו

- א) [סוכה נב:] (ט) נדתי כמיה (ג) י"ג ע"ז (ד) צ"מ טו. ע"ש, (ה) י"ח חללות ונגעים, (ו) נש"י היטב וימא (ז) [וימא כנ:], (ח) [י"ל ויתהלך, (ט) י"ל ואפסר,

הגהות הגר"א
 [א] גמ' או איתם נחמק (ועי רש"י:) [ב] שם ונקיטי מפשע רב. נחמק. וי"ז או איתם (ולג גירסת רבינו גמ' כ"ה בע"י:)

מוסף רש"י
 אבר קטן יש באדם. גויה גיר, משיביו. בתשמיש רב. גופ חסר כח ורעב לעת זקנה. מורעיו שבע. כחה שלם (סוכה ב:). ובצלעי. כסיל אשתי זו, שמתחלה חטאית בה כמו (בראשית ו) וינן את הלע קרעו ולא דמו. אס קרעו לא מלאו דס (ב"מ נט:).

בחנת לבי פקדת לילה צרפתי כל תמצא ומותי בל יעבר פי אמר איכו וממא נפל בפומיה דמאן דסני לי ולא אמר כי הא מילתא דרש רבא מאי דכתיב⁵ למנצח לדוד בה' חסיתי איך תאמריו לנפשי נודי הרבם צפור אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע מחול לי על אותו עון שלא יאמרו הר שבכס צפור נדרתו דרש רבא מאי דכתיב⁶ לך לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי למען תצדק בדברך תזכה בשפטך אמר דוד לפני הקב"ה גליא וידיעא קמך דאי בעיא למכפייה ליצרי הוה כייפינא אלא אמינוא דלא לימרו עבדא⁷ וכי למריה דרש רבא מאי דכתיב⁷ כי אני לצלע נכון ומכאוכי גודי ומכאוכי וכן תנא דבי רבי ישמעאל ראויה היתה רב שבע בת אלעים מששת ימי בראשית אלא שבאה⁸ אליו במכאוב וכן תנא דבי רבי ישמעאל ראויה היתה לדוד בת שבע בת אלעים אלא שאכלה פנה⁹ דרש רבא מאי דכתיב⁸ ובצלעי שמוחו ונאספו עלי נכים [ולא ידעתי] קרעו ולא דמו אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע גלוי וידוע שאם היו קורעין בשרי לא היה דמי שותת ולא עוד אלא בשעה שהם עוסקין¹⁰ בארבע מיתות ב"ד פוסקין ממשנתן ואומרים לי דוד הבא על אשת איש מיתתו כמה אמרתי להם הבא על אשת איש מיתתו בחנך ויש לו חלק לעוה"ב אבל המלכין פני חבירו ברבים אין לו חלק לעולם הבא אמר רב יהודה אמר רב אפילו בשעת חלוי של דוד קיים שמנה עשרה עונות שנאמר יגעתי באנחתי אשחה בכל לילה מטתי כדמעתי ערשי אמסה ואמר רב יהודה אמר רב בקש דוד לעבוד ע"ז שנאמר¹¹ והוא צלמא רישיה די דהב טב והנה לקראתו חושי הארכי קרוע כתנתו ואדמה על ראשו אמר לו לדוד יאמרו מלך שכמותך יעבוד ע"ז אמר לו מלך שכמותי יהרגנו בנו מוטב יעבוד ע"ז ואל יתחלל שם שמים בפרהסיא אמר מאי טעמא קנסיבת יפת תואר א"ל יפת תואר רחמנא שרייה א"ל לא דרשת סמוכין דסמך ליה¹² כי יהיה לאיש בן סורר ומורה כל הנושא יפת תואר יש לו בן סורר ומורה דרש ר' דוסתאי דמן בירי למה דוד דומה לסוחר כותי אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע¹³ שגיאות מי יבין [א"ל] שביקי לך ומנסתרות נקני שביקי לך גם מזדים חשוך עבדך שביקי לך אל ימשלו בי [א] אז איתם דלא לישתעו בי רבנן שביקי לך [ב] ונקיתי מפשע רב¹⁴ שלא יכתב סרחוני אמר לו א"א ומה יו"ד שנמלתי משרי עומד וצווח כמה שנים עד שבא יהושע והוספתי לו שנאמר¹⁵ ויקרא משה להושע בן נון יהושע כל הפרשה כולה עאכ"ו ונקיתי מפשע רב אמר לפניו רבש"ע מחול לי על אותו עון כולו אמר כבר עתיד שלמה בנך לומר בחכמתו¹⁵ היחיתה איש אש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה אם יהלך איש על הגחלים והגליו לא תכוניה כן הבא על אשת רעהו לא ינקה כל הנוגע בה א"ל כל הכי נטרד ההוא גברא א"ל קבל עליך יסורין קבל עליו אמר רב יהודה אמר רב ששה חדשים נצטרע דוד ונסתלקה הימנו שכינה ופירשו ממנו סנהדרין נצטרע דכתיב¹⁶ תחטאני באזוב ואטהר תכבסני ומשלג אלבין נסתלקה הימנו שכינה דכתיב¹⁷ השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני ופרשו ממנו סנהדרין דכתיב¹⁸ ישובו לי יראיך וגו' ששה חדשים מגלן דכתיב¹⁹ והימים אשר מלך דוד על ישראל ארבעים שנה בחברון